

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pašvaldību gada publisko pārskatu veidošana

Pašvaldību attīstības nodaļas vecākā konsultante
Maija Brunava, tālr. 67026442,
e-pasts: maija.brunava@varam.gov.lv

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Saturs

Pārskata mērķis un lietotāji

2. Pārskata veidošana:

- normatīvais regulējums
- pārskata saturs

3. Pārskatu analīze (2016.g.)

- trūkumi/ nepilnības
- labā prakse

4. Ieteikumi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pārskata mērķis un lietotāji

Mērķis

Ikgadēja atskaite sabiedrībai par pašvaldības darbu (sabiedrībai saprotamā valodā)

Lietotāji

Iedzīvotāji, nevalstiskās organizācijas, mediji, politiķi, studenti, valsts pārvaldes ierēdņi, u.c.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Normatīvais regulējums

**Pašvaldību gada
publisko
pārskatu
sagatavošanu un
pieņemšanu
regulē:**

- 1) Likums par budžetu un finanšu vadību (14.panta 3.daļa);**
- 2) Likums „Par pašvaldībām” (21.panta 1.daļas 2.punkts; 69.panta 7.punkts; 72.pants);**
- 3) MK noteikumi Nr. 413 „Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem” (5.05.2010.)**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Normatīvais regulējums

1) Likums par budžetu un finanšu vadību

**Kad jā sagatavo,
Kad jā publicē,
Kur jā iesniedz**

14.panta 3.daļa:

- pārskats **jā sagatavo līdz 1.jūlijam;**
- **jā publicē** pašvaldības mājaslapā
līdz **1.augustam;**

Pārskatam jābūt sabiedrībai pieejamam
pašvaldībā

- **jā iesniedz VARAM** publicēšanai
VARAM mājaslapā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Normatīvais regulējums

2) Likums Par pašvaldībām

**Kas atbildīgs,
Kas apstiprina,
Kāds saturs**

21.panta 1.daļas 2.punkts:
pārskatu **apstiprina** pašvaldības
dome

69.panta 7.punkts:
pārskata **sagatavošanu organizē**
izpilddirektors

72.pants:
nosaka **pārskata saturu**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Normatīvais regulējums

2) Likums Par pašvaldībām

72.pants:
Kāds saturs

Pārskata informācija/ saturs:

- 1) pašvaldības **budžets**: 2 gadu izpilde, kartēja gada pieņemtais budžets, t.sk. **saistību un garantiju** apjomi;
- 2) pašvaldības **nekustamā īpašuma novērtējums** 2 iepriekšējos gados;
- 3) pašvaldības **kapitāla vērtība** un paredzētās tā izmaiņas;
- 4) iepriekšējos 2 gados veiktie, kā arī kārtējā gadā plānotie **pasākumi teritorijas attīstības plāna īstenošanā**, tai skaitā par:
  - a) publiskajām investīcijām infrastruktūrā,
  - b) privātajām investīcijām,
  - c) iedzīvotāju un juridisko personu līdzdalību pašvaldības teritorijas attīstības programmas un teritorijas plānojuma apspriešanā un pilnveidošanā;
- 5) **zvērināta reidenta atzinums** par pašvaldības saimniecisko darbību, kā arī pašvaldības iepriekšējā gada **saimniecisko pārskatu**;
- 6) domes **lēmumu par iepriekšējā saimnieciskā gada pārskatu**;
- 7) **Valsts kontroles revīzijas atzinumi** un domes veiktie pasākumi trūkumu novēršanai;
- 8) pašvaldības **līdzdalība sadarbības projektos**;
- 9) veiktie pasākumi pašvaldības vadības pilnveidošanai;
- 10) **pasākumi iedzīvotāju informēšanai** par pašvaldības darbību un viņu iespējām piedalīties lēmumu apspriešanā.
- 11) cita informācija

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Normatīvais regulējums

3) MK noteikumi Nr. 413 „Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem” (5.05.2010.)

Kāds saturs?

3.Punkts

Pārskatā nodrošina pašvaldības sasniegto rezultātu salīdzinājumu ar pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem uzdevumiem un plānotajiem rezultātiem

12. punkts

Pašvaldības papildus šo noteikumu 3.punktā minētajām prasībām iekļauj pārskatā likuma Par pašvaldībām 72.pantā noteikto informāciju.

13.punkts

Pārskatā iekļaujamo informāciju sagatavo, pamatojoties uz mērāmiem, ticamiem un analizējamiem rādītājiem. Rādītājus iekļauj pārskata tekstā un izmanto, lai pamatotu apgalvojumus, kas raksturo padarītā darba apjomu, rezultātu, efektivitāti vai ietekmi.

14. punkts

Ja pārskatā ir izmantoti citas iestādes apkopotie dati, norāda informācijas avotu.

15. punkts

Pārskata vēlamais apjoms nepārsniedz **25 A4 formāta lapas** (ieskaitot pielikumus).

16. Punkts

Pārskatu apstiprina pašvaldības pilsētas vai novada dome.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Normatīvais regulējums / VARAM metodiskie ieteikumi

I Pārskata sagatavošanas un pieņemšanas kārtība (ieteikumi)

- 1) Ar domes lēmumu **noteikt kārtību**, kādā pašvaldības izpilddirektors organizē pārskata sagatavošanu.
- 2) **Pārskatam pievienojams domes lēmums par tā apstiprināšanu** (lūdzu nejaukt ar domes lēmumu par saimnieciskā gada pārskata apstiprināšanu, kas ir jāiekļauj pārskatā)/**Vai** var būt tikai **norāde pārskata titullapas augšējā (labējā) stūrī par Pārskata apstiprināšanu.**

Piemēram:

Apstiprināts:

_____ pilsētas (novada)

domes sēdē

2018.gada „.....” .....

(prot.nr.....,.....§)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Normatīvais regulējums / VARAM metodiskie ieteikumi

Piemērs pārskata struktūrai:

a) Pašvaldības domes **priekšsēdētāja uzruna**

b) **Pamatinformācija** /pašvaldības raksturojums

- atrašanās vieta, teritorija, struktūra, iedzīvotāji un c. – t.sk. atspoguļot rādītāju dinamiku;
- domes sastāvs, personāls, iestādes, kapitālsabiedrības u.c.

c) **Finanšu resursi un darbības rezultāti** (pēc iespējas atspoguļot rādītāju dinamiku):

1) Divos iepriekšējos gados izpildītais un kārtējam gadam pieņemtais **budžets**, tai skaitā, saistību un garantiju apjomi

(budžetu datus par minētiem gadiem atspoguļot vienkopus; saistības/garantiju apjomi par saistību/aizņēmumu mērķiem);

2) pašvaldības **nekustamā īpašuma novērtējums** 2 iepriekšējos gados (nekustamā īpašuma veidi:

- ēkas, būves, zeme, ceļi u.c.;
- to vērtība un izmaiņas ;
- zemes gabala nosaukumu, platību (ha), kadastrālo vērtību, ir vai nav nostiprināts zemesgrāmatā)

3) pašvaldības **kapitāla vērtība** un paredzētās tā izmaiņas (kādas kapitālsabiedrībās „ieguldīts” 100% pašvaldības pašu kapitāls un kādās – pašvaldības kapitāla daļas (euro un procentos);

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Normatīvais regulējums / VARAM metodiskie ieteikumi

4) Iepriekšējos divos gados veiktie, kā arī kārtējā gadā plānotie **pasākumi teritorijas attīstības plāna īstenošanā**, tai skaitā par:

- 4.1. informācija par teritorijas plānojuma, teritorijas attīstības programmas esamību
- 4.2. publiskajām investīcijām infrastruktūrā pašvaldības administratīvajā teritorijā (realizētie projekti);
- 4.3. privātajām investīcijām pašvaldības administratīvajā teritorijā;
- 4.4. iedzīvotāju un juridisko personu līdzdalību pašvaldības teritorijas attīstības programmas un teritorijas plānojuma apspriešanā un pilnveidošanā (kā pašvaldība organizējusi minēto apspriešanu, cik aktīvi bijuši iedzīvotāji/juridiskās personas, kā/vai ņemti vērā apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi/ierosinājumi teritorijas plānojuma/attīstības programmas izstrādei vai grozījumiem).

5) **Pašvaldību iestāžu/ kapitālsabiedrību darbības rezultāti** (rādītāju dinamika)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Normatīvais regulējums / VARAM metodiskie ieteikumi

- d) Komunikācija ar sabiedrību
- e) Pašvaldības līdzdalība sadarbības projektos
- f) Veiktie pasākumi pašvaldības vadības pilnveidošanai (struktūras optimizācija, profesionālās zināšanas paaugstināšana, iekšējais audits, Valsts kontroles revīzijas atzinumi un domes veiktie pasākumi trūkumu novēršanai un c.)
- g) Pasākumi iedzīvotāju informēšanai par pašvaldības darbību un viņu iespējām piedalīties lēmumu apspriešanā
- h) Nākamajā gadā plānotie pasākumi
- i) Pielikumi :
  - revidenta atzinums par saimniecisko gada pārskatu;
  - domes lēmums par pārskata apstiprināšanu;
  - uzraudzības ziņojums/pārskats par pašvaldības attīstības programmas īstenošanu
  - u.c.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

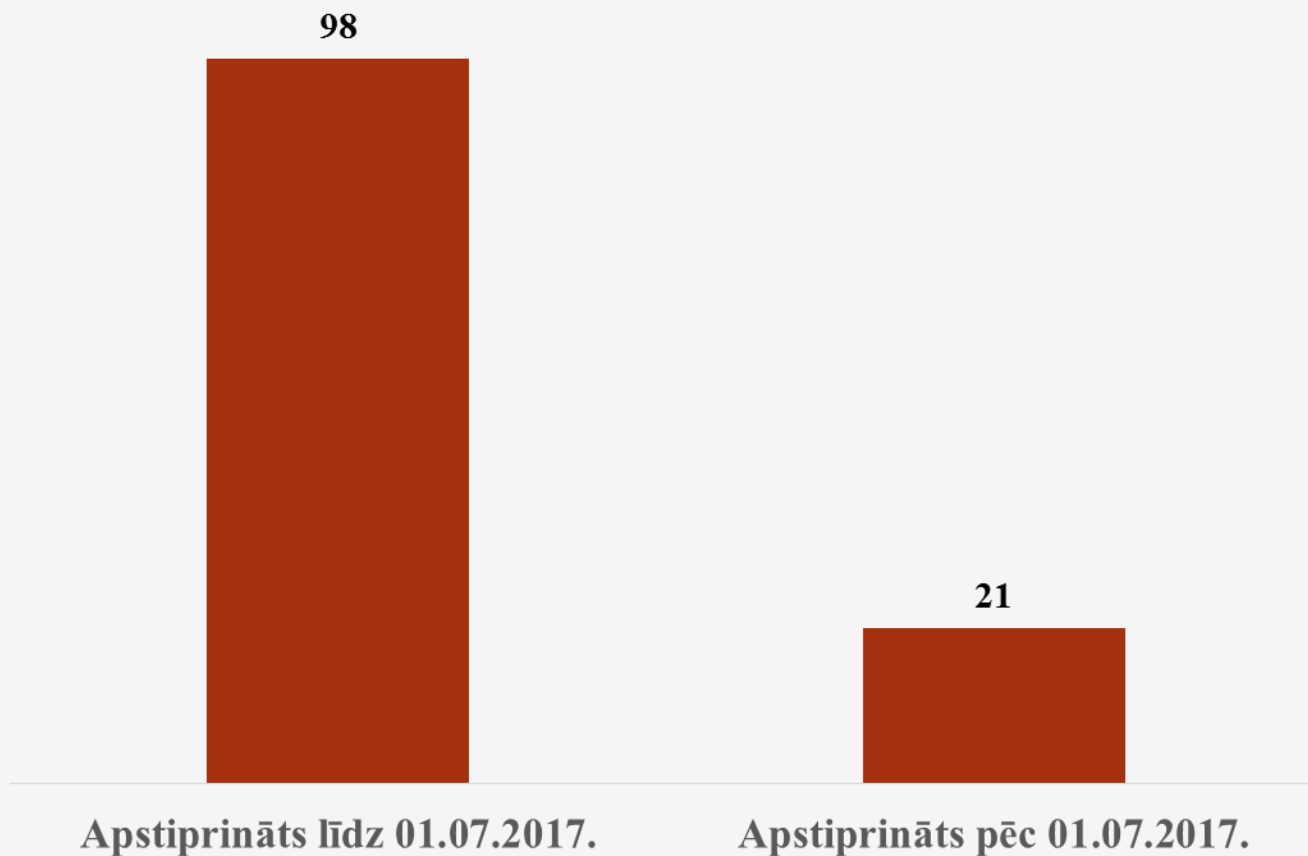
Pārskatu analīze (2016.g.)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

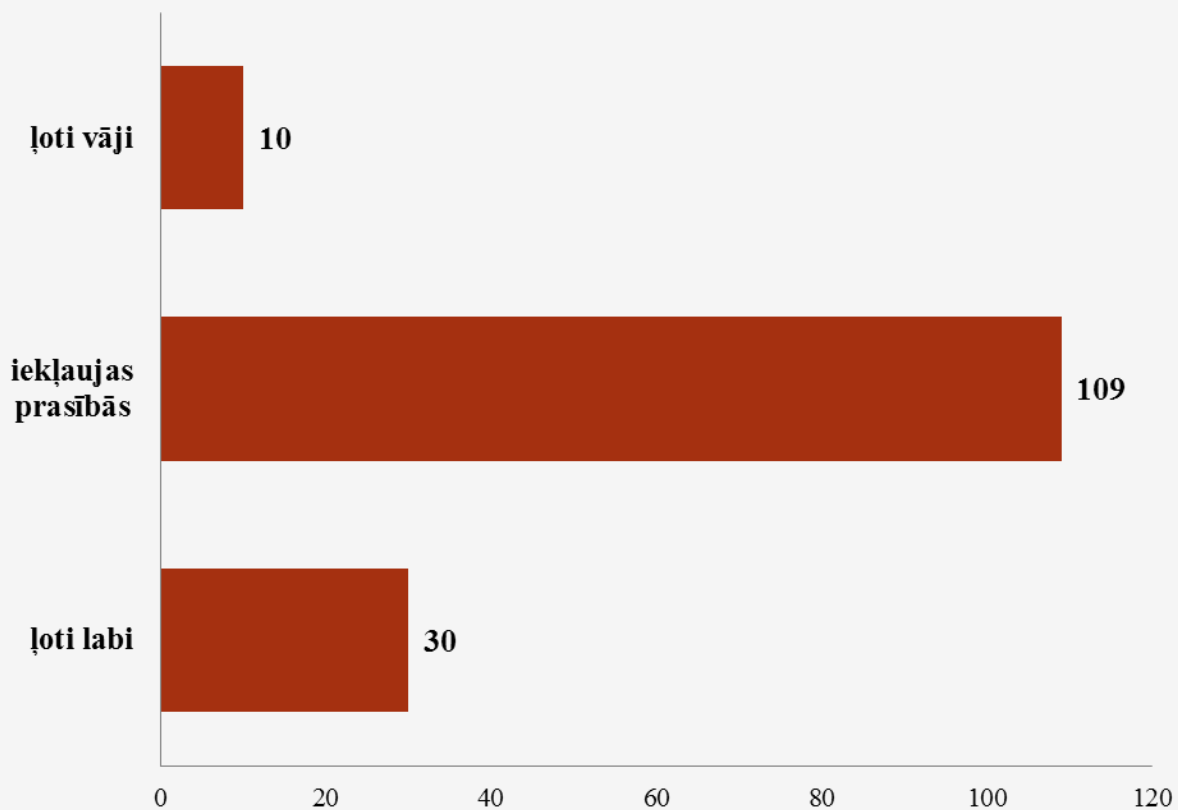
Informācija par pārskatu iesniegšanu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Informācija par pārskatu sagatavošanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pārskatu analīze

VARAM veica 119 pašvaldību 2016.gada publisko pārskatu analīzi.

Pārskati ir veidoti ar ļoti dažādām pieejām, sniedzot informāciju par paveikto par katru iestādi, pagastu pārvaldēm, funkcijām, pakalpojumiem.

Aptuveni 92% pašvaldību ievēro normatīvo aktu prasības pārskata sagatavošanā un apstiprināšanā.

Ir tikai dažas pašvaldības, kuru pārskats saturiski neatbilst publiskajam pārskatam.

Laicīgi iesniegušās pārskatus VARAM 82% pašvaldību.

Pārskata apjomi: max 153 lpp (Kokneses novads), min 56 lpp (Skrundas novads), vidēji 56 lpp, **optimālais ieteicamais līdz 50 lpp.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

prakse/ trūkumi

Raksturīgākie pārkāpumi / nepilnības:

- Pārskats netiek sagatavots līdz pārskata sagatavošanas gada **1.jūlijam**;
- Nav nekādas informācijas par pārskata apstiprināšanu domes sēdē;
- Pārskatā netiek ietverta visa likuma Par pašvaldībām **72.pantā** norādītā informācija;
- Pārskats nav iesniegts elektroniski VARAM;
- Pārskata saturs nekonkrēts, nepārskatāms, tajā iekļauta mazsvarīga informācija. Tas apgrūtina pārskata uztveri un izpratni par pašvaldības darbu kopumā;
- Neskaidri un vispārējā veidā formulēti pasākumi pašvaldības vadības pilnveidošanai;
- Pārāk daudz informācijas par gada saimniecisko (grāmatvedības) pārskatu, kas vairāk domāta speciālistiem nevis iedzīvotājam;
- Vāji analizēti budžeta dati.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

prakse/ trūkumi

Dažas pašvaldības:

1. Sajauc saimniecisko gada pārskatu (grāmatvedības) ar pašvaldības gada publisko pārskatu:
  - pievieno saimnieciskā gada pārskata veidlapas un informāciju no grāmatvedības reģistriem,
  - apraksta grāmatvedības politiku.
2. Formāla pieeja: informācija sausa, ievērojot minimālās prasības pēc satura, nav analītiskās informācijas, kas raksturo padarītā darba apjomu, rezultātu, efektivitāti vai ietekmi.
3. Pielikumā pievieno saistošos noteikumus par budžetu kārtējam gadam (lai formāli ievērotu prasības par informācijas par kārtēja gada budžetu atspoguļošanu pārskatā).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

„Šajā gadā tika ieviesta iepriekš izstrādātā darba samaksas sistēma pašvaldības darbiniekiem,,

VARAM komentārs - Pārskatā jāpievieno informācija skaidrojot kāda konkrēti sistēma ir ieviesta, vai ir kāds apliecinošs dokuments?

„Darbinieku atalgojums piesaistīts valstī aprēķinātajai vidējai darba samaksai par iepriekšējo periodu,,

VARAM komentārs - Nevajadzētu lietot šādu izteiksmes līdzekli, jo nav saprotams, kam tad iepriekš bija piesaistīts atalgojums pašvaldībā?

Šobrīd spēkā normatīvais regulējums: Ministru kabineta noteikumi Nr.66 Rīgā 2013.gada 29.janvārī (prot. Nr.6 20.Š) „Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību”, kas jau no 2013.gada ir spēkā esošs.

Vajadzētu minēt, ka ir mainījies minimālās algas apjoms utt., līdz ar to ir izmaiņas finansējumā.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

Nereti pārskatos lietots vārds „**SPECBUDŽETA.....**”

VARAM komentārs - Atgādinām, ka Latvijā ekonomikā lieto terminu

„Speciālais budžets” – budžeta daļa, kuru veido īpašiem mērķiem iezīmēti ieņēmumi, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi, transferti, ārvalstu finanšu palīdzība, ziedojumi un dāvinājumi naudā vai natūrā (ar uzskaiti naudā), kā arī izdevumi, kurus paredzēts segt no šiem ieņēmumiem vai arī aizņēmuma no valsts pamatbudžeta.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

Nevajadzētu pašvaldību pārskatos lietot piemēram šādas frāzes:

„Ievērojams risks ir pašreizējā ekonomiskā situācija Eiropā, kur, bēgļu pieplūduma dēļ, var samazināties ekonomiskā izaugsme. Tas ietekmēs ekonomiku arī Latvijā un ir iespējama nodokļu masas samazināšanās”

„Būtisks risks ir arī iepriekš minētā Eiropas un Latvijas ekonomikas nestabilitāte, kuru var ietekmēt gan bēgļu, terorisma, Lielbritānijas izstāšanās problēmas no ES ar ASV pašreizējā politika attiecībā uz Tuvajiem austrumiem un Krieviju ”

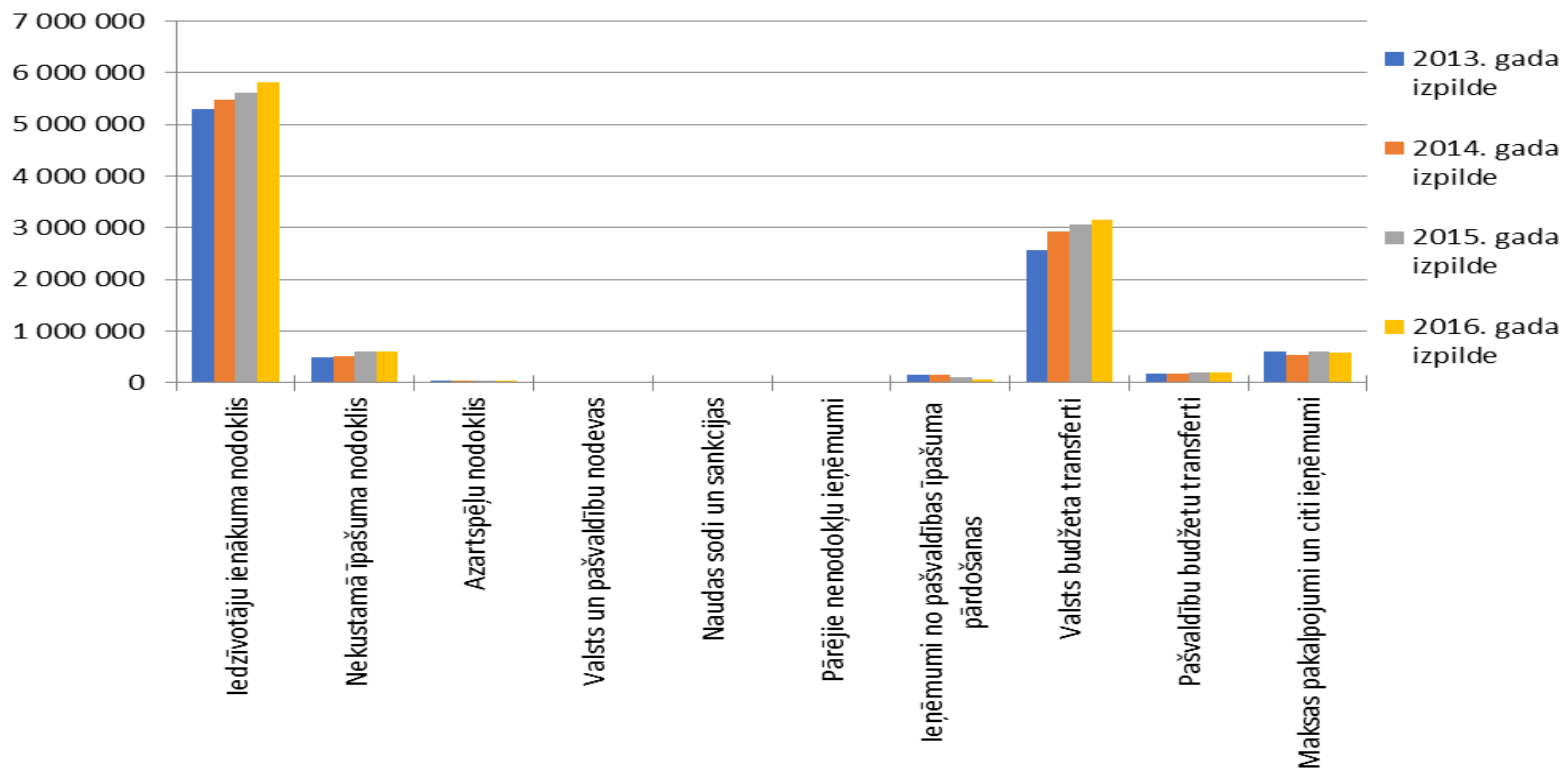
VARAM komentārs - Lai nodrošinātu 2015.gada 2.decembra Ministru kabineta rīkojuma Nr.759 „Rīcības plāns personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā” 3.21.apakšpunktā dotā uzdevuma izpildi, ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojumu tika izveidota darba grupa, kuru vadīja VARAM valsts sekretārs R.Muciņš un kuras sastāvā tika iekļauti Iekšlietu ministrijas, Finanšu ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Kultūras ministrijas, Veselības ministrijas, Labklājības ministrijas, Ropažu novada pašvaldības, Jelgavas pilsētas pašvaldības, Rīgas domes un Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvji.

Pašvaldībām saskaņā ar 2016.gada MK protokollēmumā noteikto, pašvaldībām **ne retāk kā reizi gadā** no LNG kompensējami faktiskie izdevumi, kas radušies, sniedzot finansiālo un materiālo palīdzību bēgļu un personu ar alternatīvo statusu uzņemšanas un sociālekonomiskās iekļaušanas pasākumiem.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

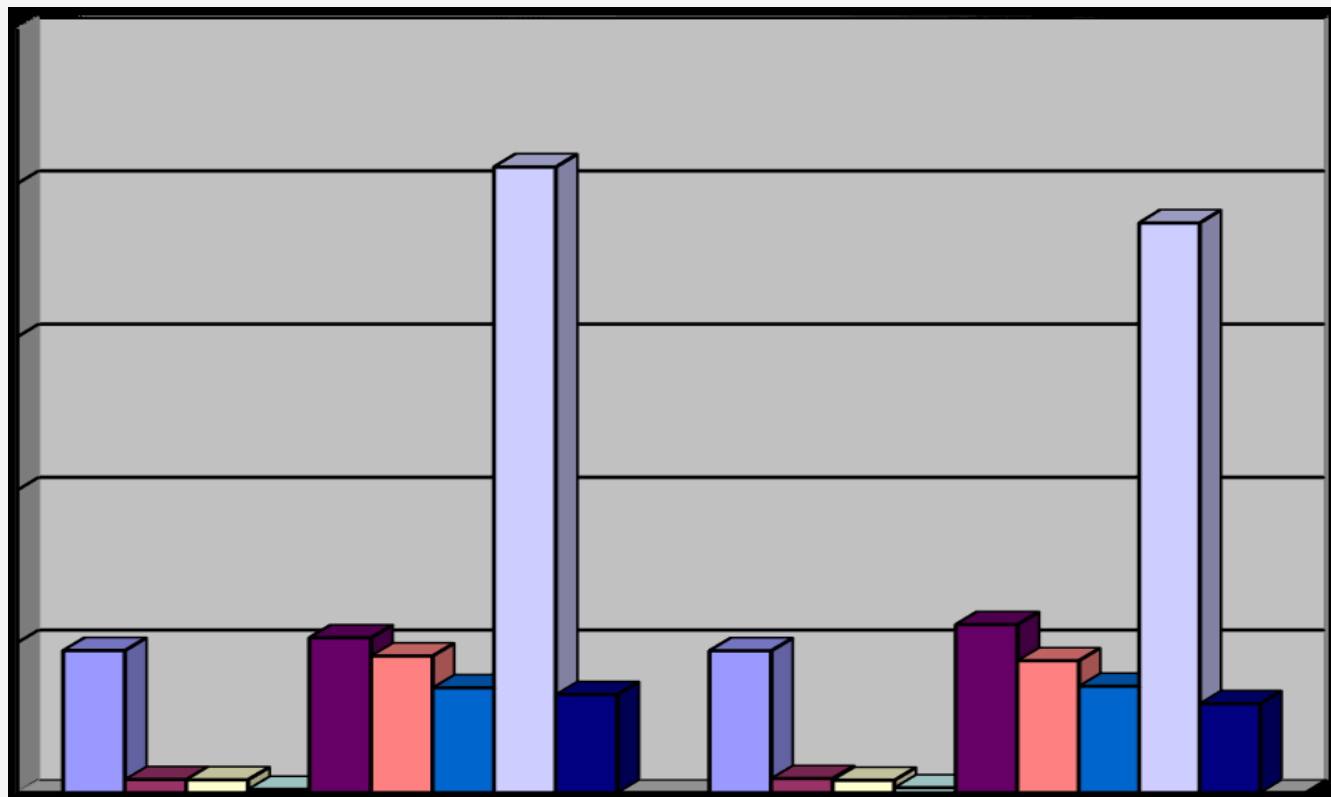

VARAM komentārs - Šādā attēlā vajadzētu lietot kādu informatīvu vērtību piemēram euro vai %, kā arī padomāt par lietderību lietojot rādītājus ko nevar redzēt (piemēram „valsts un pašvaldību nodevas,,).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

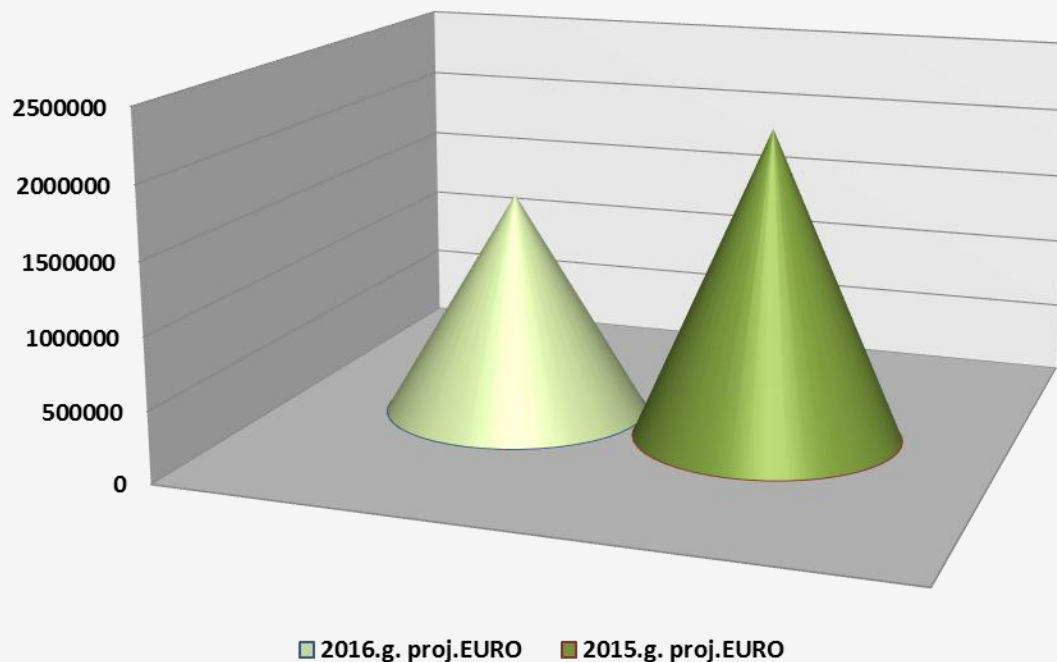
VARAM komentārs - Reāli no šādas pasniegtās informācijas nav nekāda ieguvuma!!!

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

**Projektos izlietoto finansu līdzekļu salīdzinājums 2015.
un 2016. gadā**

VARAM komentārs - Reāli no šādas pasniegtās informācijas nav nekāda ieguvuma!!!

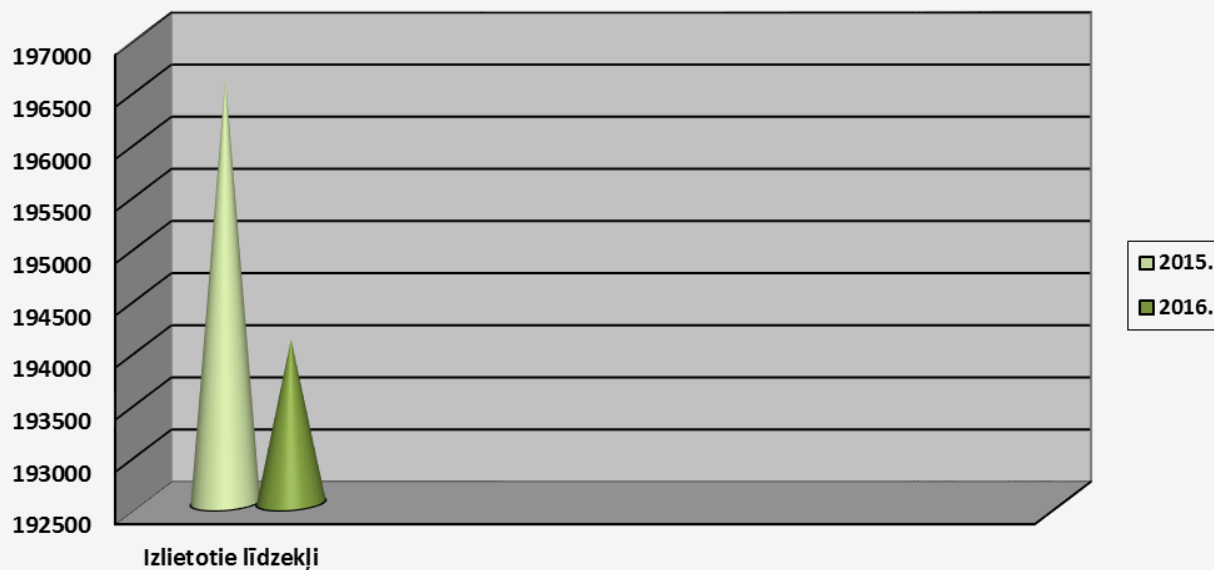

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

Izlietotie līdzekļi

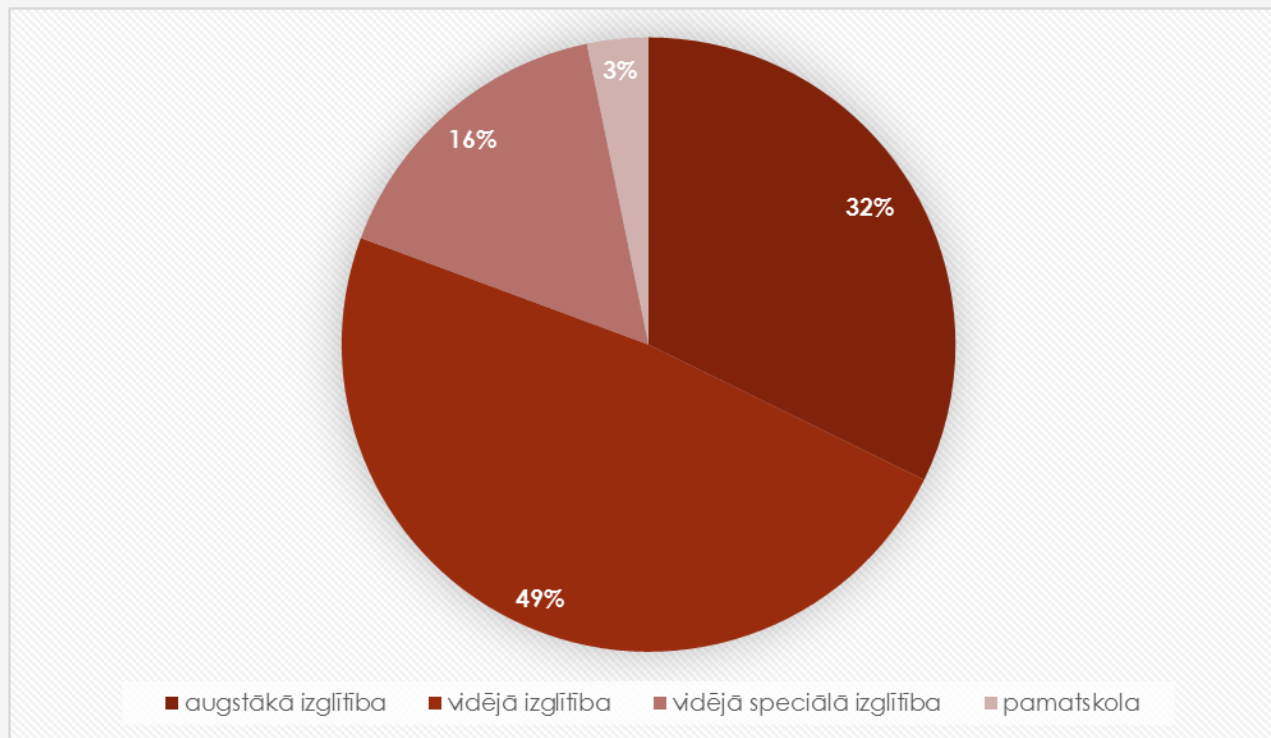

VARAM komentārs - Reāli no šādas pasniegtās informācijas nav nekāda ieguvuma!!!

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

***VARAM komentārs* - Lietojot krāsas grafikos/tabulās iesakām izmantot dažādu toņu paleti, nevis lietot piemēram sārta toņa dažādas nianšes, jo ir ļoti grūti uztverama informācija.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

**2016. gada laikā pieņemtie lēmumi
salīdzinājumā ar 2015.gadu**

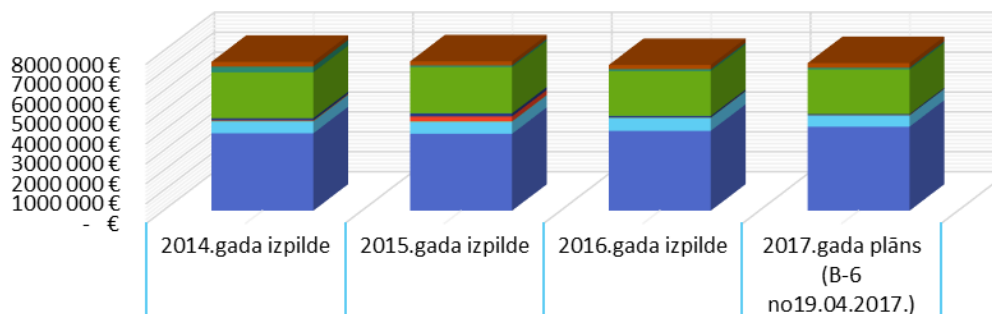
VARAM komentārs - Ko mēs no šīs informācijas iegūstam?

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

Pamatbudžeta ieņēmumi pa ieņēmumu veidiem

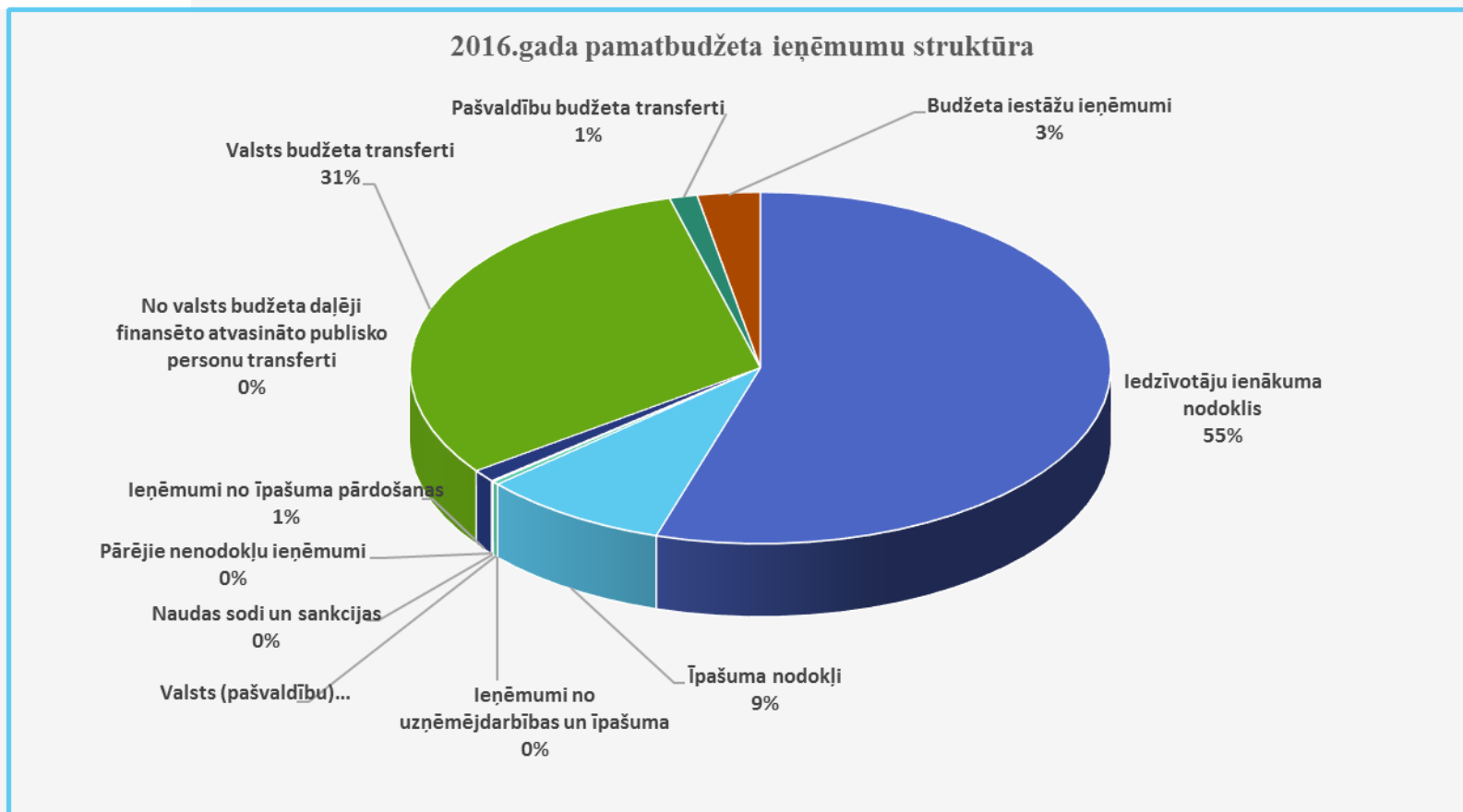
Ieņēmumu veids	2014.gada izpilde	2015.gada izpilde	2016.gada izpilde	2017.gada plāns (B-6 no 19.04.2017.)
■ Budžeta iestāžu ieņēmumi	236 266 €	206 508 €	212 286 €	235 713 €
■ Pašvaldību budžeta transferti	287 428 €	84 446 €	93 813 €	88 363 €
■ Valsts budžeta transferti	2304 824 €	2320 507 €	2254 483 €	2242 069 €
■ No valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu transferti	5 061 €	1 689 €	800 €	- €
■ Ieņēmumi no īpašuma pārdošanas	119 909 €	153 069 €	82 379 €	56 362 €
■ Pārējie nenodokļu ieņēmumi	1 556 €	245 963 €	2 422 €	1 936 €
■ Naudas sodi un sankcijas	32 352 €	8 535 €	6 124 €	5 000 €
■ Valsts (pašvaldību) nodevas un maksājumi	19 755 €	24 911 €	22 171 €	17 315 €
■ Ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma	282 €	1 674 €	454 €	100 €
■ Īpašuma nodokļi	580 735 €	592 039 €	634 700 €	549 771 €
■ Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	3887 156 €	3861 475 €	4011 595 €	4219 925 €

VARAM komentārs - Vai var redzēt visas pozīcijas grafikā? Nevar!!!! Jāizvēlas vai nu viens gads vai atspoguļot tabulas veidā.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

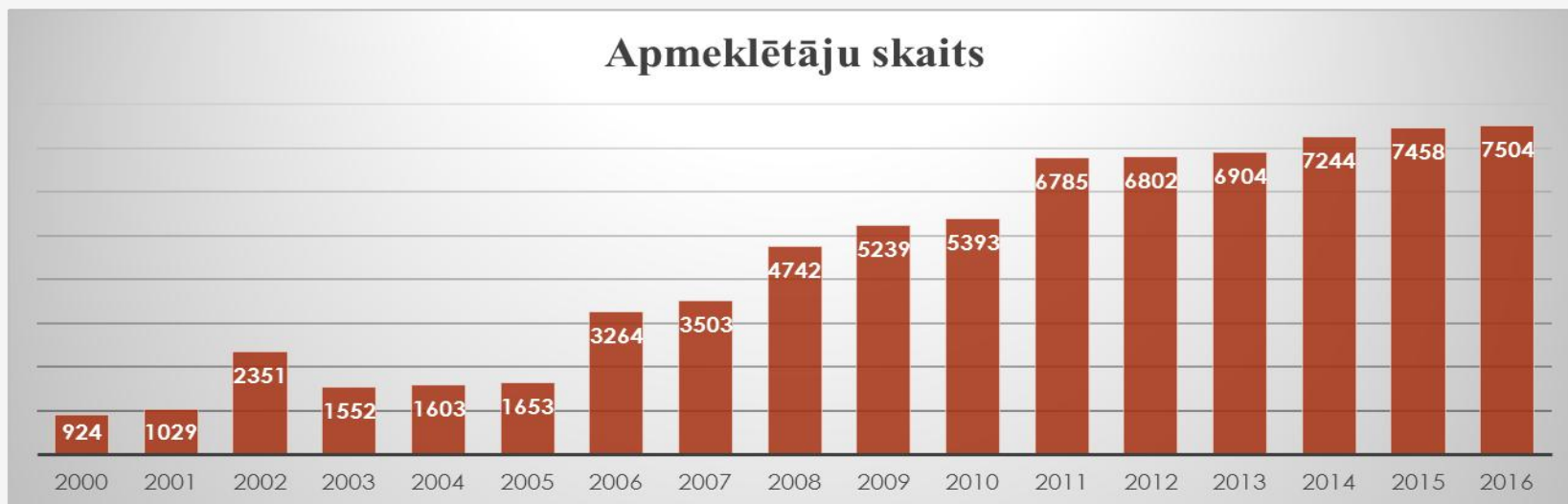

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

Gads	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Apmeklēt. Skaitis	924	1029	2351	1552	1603	1653	3264	3503	4742	5239	5393	6785	6802	6904	7244	7458	7504

***VARAM komentārs* - iesākam lietot informāciju ievietojot grafikā, jo tabula ir ļoti daudz datu nesoša, bet grūti pārskatāma.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

	Atbilstoši funkcionālajām kategorijām	2015.gada izpilde (euro)	2016.gada izpilde (euro)
01.000	Vispārējās valdības dienesti	598367	594946
03.000	Sabiedriskā kārtība un drošība	63103	70156
04.000	Ekonomiskā darbība	199930	131905
05.000	Vides aizsardzība	24930	43879
06.000	Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	1013798	1257966
08.000	Atpūta, kultūra un reliģija	512961	442294
09.000	Izglītība	2086880	1958138
10.000	Sociālā aizsardzība	462090	529429
	KOPĀ	4962059	5028713

VARAM komentārs - Šāda pieeja neatspoguļo datu analīzi.

Ir uzrādīti dati, bet nav redzams ne palielinājums, ne samazinājums?

Tāpat tekstā nekur netiek skaidrots, kādi ir šo izmaiņu ietekmējošie faktori.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☹ Piemēri no pārskatiem

Nr.p/k	Atbilstoši funkcionālajām kategorijām	2015.gada izpilde (euro)	2016.gada izpilde (euro)	Izmaiņu dinamika 2016./2015.gads (euro)
1	Vispārējās valdības dienesti	598 367	594 946	-3 421
3	Sabiedriskā kārtība un drošība	63 103	70 156	7 053
4	Ekonomiskā darbība	199 930	131 905	-68 025
5	Vides aizsardzība	24 930	43 879	18 949
6	Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	1 013 798	1 257 966	244 168
8	Atpūta, kultūra un reliģija	512 961	442 294	-70 667
9	Izglītība	2 086 880	1 958 138	-128 742
10	Sociālā aizsardzība	462 090	529 429	67 339
	KOPĀ	4 962 059	5 028 713	66 654

VARAM komentārs - Šajā attēlotajā tabulā piedāvājam (iepriekšējā slaida atspoguļojums) papildināt tabulu ar vienu aili, lai parādītu datu analīzes iespējas un papildinātu ar vizuālo efektu.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☺ Labā prakse

VARAM ieskatā 30 pašvaldības, kuru 2016.gada publiskais pārskats ir viegli uztverams, salīdzinoši kompakts, ar analītisko materiālu, ievērojot normatīvo aktu prasības, tajā skaitā:

- Novadu pašvaldības:
Ādažu, Alūksnes, Amatas, Apes, Balvu, Burtnieku, Grobiņas, Ikšķiles, Jaunpiebalgas, Jēkabpils, Jelgavas, Ķekavas, Līvānu, Mālpils, Naukšēnu, Nīcas, Priekules, Rugāju, Salas, Saldus, Siguldas, Smiltenes, Talsu, Tukuma, Vecpiebalgas, Zilupes novadu pašvaldības pārskati.
- Republikas pilsētas:
Jūrmalas, Jelgavas, Jēkabpils, Liepājas pilsētu pašvaldību pārskati.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☺ Labā prakse

Augstāk minēto pašvaldību pārskatos ir:

- minēti rezultatīvo rādītāju izpilde/dinamika;
- veikta budžetu izpildes analīze;
- sniegta informācija par uzņēmējdarbības attīstību;
- pietiekoši atspoguļoti nākamā gada plānotie uzdevumi;
- attiecīgi ir atspoguļoti projekti gan paveiktie, gan plānotie;
- sniegta informācija labi pārskatāmos grafikos, attēlos;
- minēti iespējamie riski, ar ko pašvaldība varētu saskarties nākotnē.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☺ Labā prakses piemēri

Alūksnes novada pārskats –

- Sniegta informācija par pārskata gadā pieņemtajiem saistošajiem noteikumiem.
- Pārskatāmi sniegta informācija, kas atspoguļota Uzraudzības pārskatā par Alūksnes novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam īstenošanu 2016. gadā, skaidrojot Alūksnes novada vidēja termiņa rezultātīvo rādītāju informāciju (47.tabulā).
- Informācija par izglītības finansējumu dažādos griezumos.
- Labi pārskatāma informācija ar foto par pagastiem. Lepojas ar saviem bērnu sasniegumiem.
- Analītiska informācija par novadā sniegtiem pakalpojumiem!

Balvu novada pārskats –

- Pārskatam citāda pieeja, netiek analizētas iestādes vai funkcijas, bet analīze atspoguļota ilgtermiņa dokumentu griezumā. Sniegta informācija par Balvu novada ilgtspējas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam ilgtermiņa uzraudzības pamat radītāju tendencēm, kā arī par atspoguļota attīstības programmas 2011.-2017.gadam ieviešanas rezultāti.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

☺ Labā prakses piemēri

VARAM komentārs – interesanti pievienota skaidrojošā informācija attiecībā uz saistošo noteikumu veiktajām izmaiņām:

- **Pašvaldībā** ar 2017. gadu ir noteikta NĪN likme 1,5% apmērā no īpašuma kadastrālās vērtības tiem fizisko un juridisko personu īpašumā, tiesiskā valdījumā vai lietošanā esošiem nekustamā īpašuma objektiem, kuru lietošanas veids ir dzīvošana un kuros dzīvesvieta nav deklarēta nevienai personai. Samazinātās nodokļa likmes 0,2–0,6% apmērā piemēros tikai tajos objektos, kuros dzīvesvieta ir deklarēta vismaz vienai personai.
- Jauna atlaide – vienīgajam īpašumam

Pašvaldībā ar grozījumiem saistošajos noteikumos no 2017. gada nosaka tiesības saņemt atvieglojumus nodokļu maksātājam, kurš deklarējis dzīvesvietu savā nekustamajā īpašumā – 50 % apmērā no nekustamā īpašuma nodokļa summas, kas taksācijas gadā aprēķināta par šī nekustamā īpašuma sastāvā ietilpstošo ēku (ēkām), izņemot par ēkas (ēku) daļu, kas tiek izmantota saimnieciskās darbības veikšanai.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ieteikumi

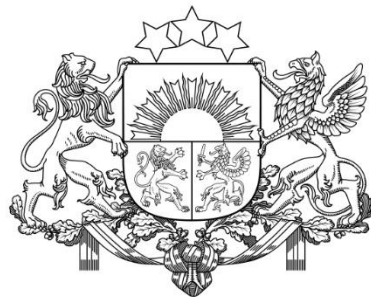

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ieteikumi veiksmīgākam rezultātam

- Ieguldīt darbu vienu reizi, piestrādājot pie pārskata struktūras, informācijas satura, informācijas pasniegšanas veida. Tas atvieglos turpmākajos gados pārskata sagatavošanu.
- Izmantot daļu no pašvaldības attīstības programmas* pašreizējās situācijas raksturojuma un analīzes informācijas, kuru būs iespējams aktualizēt katru gadu (rādītāji dinamikā).
- Informācijai ir jābūt pārskatāmai un uztveramai kopumā, jāizmanto tabulas, grafiki, attēli un kartes;
- Ieteicams pārskatu sākt ar domes priekšsēdētāja uzrunu pārskata lietotājiem.
- Ievērot pārskatā vienotu stilu;
- Atspoguļot rezultātīvos rādītājus dinamikā;
- Izvairīties no trūkumiem, kas minēti slaidos “☹ prakse/ trūkumi”.

*Attīstības programmas loma ir: apzināt un novērtēt pašvaldības rīcībā esošos resursus (dabas resursi, infrastruktūra, cilvēkresursi), piedāvājot skaidru redzējumu un risinājumus to efektīvākai izmantošanai; mērķtiecīgi plānot rīcības un investīcijas (t.sk. pamats pašvaldības budžeta plānošanai); sekmēt visa veida investīciju piesaisti (t.sk. pamats valsts atbalsta plānošanai, ārvalstu un vietējo privāto investīciju piesaiste); sekmēt teritorijas atpazīstamību

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies!